

RTU studiju kurss "Tiesību vēsture Latgales reģiona kontekstā"**OR000 Rēzeknes akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	RA0154
Nosaukums	Tiesību vēsture Latgales reģiona kontekstā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Vladislavs Malahovskis - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā tiek padziļinātas studentu zināšanas un izpratne par tiesību korelāciju un atšķirībām valsts un reģionālajā/lokālajā līmenī vēstures gaitā. Studenti iegūst padziļinātas zināšanas un izpratni par Latgales kā Latvijas reģiona specifiku tiesību vēstures jomā, kas ir saistīta ar Latgales vēsturi – politiski administratīvajām atšķirībām politisko varu maiņu rezultātā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir padziļināt studentu zināšanas izpratni par tiesību korelāciju un atšķirībām valsts un reģionālajā/lokālajā līmenī vēstures gaitā. Zināšanas – raksturot tiesību attīstības tendences dažādos Latvijas vēstures posmos un periodos, ietverot Latgales reģionālo specifiku. Izpratne – noteikt un identificēt tiesu sistēmas un pārvaldes organizācijas funkcionēšanas korelāciju Latvijā un Latgalē vēsturiskā, politiskā un sociālekonomiskā kontekstā. Pielietošana – pielietot un demonstrēt zināšanas un prasmes sagatavojot referātu, prezentāciju, kā arī piedaloties diskusijās seminārnodarībās. Analīze – analizēt, sistematizēt tiesību avotus un literatūru Latvijas un Latgales vēstures griezumā; ar Latgales integrāciju pārējās Latvijas administratīvajā un tiesiskajā telpā saistītos problēmjautājumus. Sintēze – argumentēt savu viedokli seminārnodarībās, sastādīt tiesību vēstures jēdzienu tabulu un spēt izskaidrot jēdzienus. Izvērtēšana – izmantojot sinhrono un diahrono metodi, vērtēt tiesību izmaiņas, kā arī citu valstu ietekmi uz tiesībām Latgalē un pārējā Latvijā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Tiesību vēstures avotu un literatūras studijas semināru nodarbībām, kontroldarbam un eksāmenam. Referāta un prezentācijas sagatavošana prezentācijai un diskusijām.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Gailīte D. Oficiālās publikācijas Latvijā un latviešu valodā pirms valsts dibināšanas. Jurista Vārds, 07.02.2023., Nr. 6. 8. lpp. https://juristavards.lv/doc/282738-oficialas-publikacijas-latvija-un-latviesu-valoda-pirms-valsts-dibinasanas/ 2.Latvijas Republikas Satversmes komentāri. II nodaļa. Saeima. Autoru kolektīvs prof. Ringolda Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2020. 720 lpp. 3.Dītrihs A. Lēbers (red.). Latvijas tiesību vēsture (1914–2000). Rīga: LU žurnāla “Latvijas Vēsture” fonds, 2000., 528 lpp. 4. Endziņš A., Kronis I. (sast.) Latvijas tiesību sistēma. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2017., 442 lpp. 5.Latvijas tiesību avoti. Teksti un komentāri. 1.sēj., Seno paražu un Livonijas tiesību avoti 10.gs.–16.gs. / Lazdiņš J., Valdis Blūzma V., Osipova S. Rīga: LU žurnāla “Latvijas Vēsture” fonds, 1998., 348 lpp. 6.Latvijas tiesību avoti. Teksti un komentāri. 2. sējums. Poļu un zviedru laika tiesību avoti (1561–1795) / Apsītis R., Blūzma V., Lazdiņš J. Rīga: Juridiskā koledža, 2006. 408 lpp. 7.Kalniņš V. Latvijas PSR valsts un tiesību vēsture. 1.daļa. Rīga: Zvaigzne, 1972., 360 lpp. 8.Kalniņš V., Apsītis R. Latvijas PSR valsts un tiesību vēsture. 2.d. Rīga: Zvaigzne, 1980., 176 lpp. 9.Ivanovs A., Kivrāns P., Poča I., Počs K. Apcerējumi par Latgales vēstures historiogrāfiju līdz 1945. gadam. Rēzekne: LKCI. 2003., 190 lpp. Papildu/Additional: 1.Blūzma V., Latvijas konstitucionālo tiesību vēstures teorētiskās problēmas. Jurista vārds 2008.gada 10.jūnijs, Nr. 22. https://juristavards.lv/doc/176472-latvijas-konstitucionalo-tiesibu-vestures-teoretiskas-problemas/ 2.Osipova S., Vēsture, tiesību vēsture un nacionālā identitāte Latvijā XX gadsimtā. Jurista Vārds 2009., Nr. 46. https://juristavards.lv/doc/200613-vesture-tiesibu-vesture-un-nacionala-identitate-latvija-xx-gadsimta/ 3.Zemītis G. Valstiskuma attīstība Latvijā no vīsenākajiem laikiem līdz valsts dibināšanai 1918. gada 18. novembrī. Latvijas Vēstures Institūta žurnāls, 2014., Nr.3. https://oldlvi.lu.lv/lv/LVIZ_2014_files/3numurs/G_Zemitis_Valstiskuma_attistiba_Latvijas_LVIZ_2014_3.pdf 4.Ziemele I., Valsts pēctecība un pilsonības un bezvalstniecības jautājumi. Jurista Vārds 2018., Nr. 19. Pieejams: https://juristavards.lv/doc/272667-valsts-pecteciba-un-pilsonibas-un-bezvalstniecibas-jautajumi/ 5.Smiltēna A. Cīņa par vienlīdzību: kā Latvija nonāca līdz vēlēšanu tiesībām sievietēm (I). Jurista Vārds, 22.02.2022., Nr. 8. 21.-28.lpp. https://juristavards.lv/doc/280714-cina-par-vienlidzibu-ka-latvija-nonaca-lidz-velesanu-tiesibam-sievietem-i/ 6.Smiltēna A. Cīņa par vienlīdzību: kā Latvija nonāca līdz vēlēšanu tiesībām sievietēm (II). Jurista Vārds, 01.03.2022., Nr. 9. 22.-30.lpp. https://juristavards.lv/doc/280776-cina-par-vienlidzibu-ka-latvija-nonaca-lidz-velesanu-tiesibam-sievietem-ii/ 7.Smiltēna A. Cīņa par vienlīdzību: kā Latvija nonāca līdz vēlēšanu tiesībām sievietēm (III). Jurista Vārds, 08.03.2022., Nr. 10. 30.-42.lpp. https://juristavards.lv/doc/280828-cina-par-vienlidzibu-ka-latvija-nonaca-lidz-velesanu-tiesibam-sievietem-iii/ 8.Brežgo B. Latgales zemnieki pēc dzimtbūšanas atcelšanas, 1961–1914.Rīga: LVI, 1954. 9.Lazdiņš J. Zemes īpašumu nacionalizācijas un denacionalizācijas pieredze Latvijā (19.–21. gadsimts). Likums un Tiesības. 2005. (7. sēj.), Nr. 6 (70), 168.–178. 10.Robinson, O.F., Fergus, T.D., Gordon, W.M. European Legal History. London, Edinburg, Dublin: Butterworth's, 2000, P. 406. 11.Nacionālā Enciklopēdija. https://enciklopedija.lv/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas Latvijas vēsturē.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1.Latgales kā Latvijas reģiona specifika: administratīvi teritoriālie un vēsturiski tiesiskie aspekti.	2	6	0	0
2.Latgaļi viduslaiku dokumentārajos avotos: tiesību konteksts.	2	6	0	0
3.Poļu laiki Latgalē. Lietuvas III statuta ietekme uz tiesībām Latgalē.	2	6	0	0
4.Tiesības Latgalē Krievijas impērijas valdīšanas laikā: saimnieciskās un nacionālās politikas konteksts.	4	10	0	0
5.Latgales administratīvi tiesiskā statusa jautājuma aktualitātes (1917–1922).	4	6	0	0
6.Latvijas Republikas likumdošanas aktualitātes Latgales jautājumos (1920–1940).	2	4	0	0
7.Latvijas Agrārās reformas likums un Latgale.	2	4	0	0
8.Totalitāro režīmu politika Latvijā. Nacistiskās Vācijas okupācijas režīma represīvā politika un Latgales iedzīvotāji: ideoloģiskie un tiesiskie aspekti	2	6	0	0
9.Latvijas tiesību sistēmas reformas un attīstība pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas: Latgales konteksts.	4	6	0	0
Kopā:	24	54	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1.Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni ārvalstu (Zēčpospoļitas, Krievijas Impērijas) tiesību ietekmi uz tiesībām Latgalē. 2.Izprot Latvijas valsts un tiesību attīstības saistību ar sociālajiem, politiskajiem, ekonomiskajiem procesiem sabiedrībā.	Atbildes seminārnodarbībās, atbildes eksāmenā.

Prasmes: 3.Spēj analizēt dažādus tiesību avotus un literatūru, neatkarīgās Latvijas valsts likumdošanas aktualitātes un problemātiku Latgales reģiona kontekstā. 4.Spēj analizēt saistību starp pagātni un tagadni.	Kontrol darba izstrāde, atbildes eksāmenā, referāta un prezentācijas izstrāde.
Kompetences: 5.Spēj pielietot iegūtās zināšanas, iemaņas un prasmes dažādu tiesību vēstures avotu salīdzinošā sinhronā un diahronā analīzē un kritiskā izvērtēšanā. 6.Orientējas mūsdienu tiesību aktualitātēs un tiesību vēsturiskajās likumsakarībās.	Atbildes semināros, diskusijās, patstāvīgā darba prezentācija.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Sagatavotā referāta prezentācija.	30
Kontrol darbs.	30
Noslēguma darbs: tests.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	